

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 50 petih vrst & Dn 2, do 100 vrst & Dn 2.50, od 100 do 300 vrst & Dn 3, večji inzerati petih vrst Dn 4.-. Popust po dogovoru. Inzeratni davki posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Dn 12.- za inozemstvo Dn 25.- Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 6.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-36

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska 6.
telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66;
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna številka v Ljubljani št. 10.351.

Državlјanska vojna v Španiji:

pričakovanoju odločilnega spopada

V obeh taborih se mrzlično pripravljajo na odločilen spopad, do katerega bo najbrže prišlo v severni Španiji, kjer uporniki napredujejo

Pariz, 22. julija. r. Po zadnjih vesteh iz Španije izgleda, da je položaj trenutno stabilen. Tako v vladnem kakor v uporniškem taboru je zavladala trenutna utrujenost in v obeh taborih zbirajo novih sil za odločilen spopad, do katerega bo prišlo najbrže jutri. Na podlagi vesti iz obeh taborov je položaj trenutno naslednji:

Vladne čete so očistile upornikov Madrid in vso bližnjo okolico. S pomočjo delavske milice je vlada pregnala upornike tudi v drugih mestih na jugu Španije in so sedaj vse važnejše postojanke v rokah vlade, tako predvsem Sevilla, Malaga, Cartage na, Valencia in Barcelona. Ker se je del vojske vrnil v vladni tabor in je tudi pobujena mornarica zopet stopila na stran vlade, so v vladnih krogih prepričani, da bodo sedaj lahko obvladali položaj in do kraja premagali upornike. Kratkotermi, ki je nastal v bojih, izkorišča vlada za koncentracijo svojih sil na najbolj ogroženih krajih ter za boljše opremo svojih čet z orožjem, municijo in hrano.

Uporniki so trenutno najbolj močni v severni Španiji, kjer se njihov pokret še širi. Utrdili so se zlasti okrog Burgosa in Valladolida, tako da so severno Španijo skoro odrezali od Madrida. To je v severnih krajih izzvalo zmedo med pristajali ljudske fronte, ki po večini zapuščajo svoja mesta in beže. Vlada si prizadeva, da te razkropilne množice organizira in je poslala v te kraje svoje posebne kurirje, da organizirajo odpor proti upornikom. Uporniki se utrjujejo zlasti ob železniški progi Burgos-Valladolid in nameravajo od tod prodirati proti Madridu. Izgleda, da bo na tej fronti prišlo do odločilne bitke.

Na Balearskih otokih in na Kanarskih otokih so uporniki neomejeni gospodarji položaja. Tu se nikjer ni prišlo do resnejših bojov. Vojaške posadke so na strani upornikov in so se morali pristajali vlade udati brez odpora.

V Maroku so bili uporniki vse do večer neomejeni gospodarji. Ker pa je večji del mornarice, na katero so uporniki z vsoto gotovostjo računali, prešel večer v vladni tabor, se je položaj spremenil v prilog vlade. Vojske ladije, katerim sedaj povečujejo poudarila, so krenile pred Maroko in hudo obstreljujejo glavne uporniške postojanke. Izkrcale so tudi večje oddelke vladnih zvezstih čet in sedaj so se tudi v Maroku pričeli krvavi boji. Zaenkrat pa imajo v Maroku še vedno uporniki glavno moč. Boje pa se, da se bodo morali udati, če bo blokada trajala delj časa in če uporniki v Španiji sami ne bodo kmalu dosegli svojega cilja, ker ho v Maroku pričelo primanjkovati hrane in municije.

Madrid, 22. julija. AA. O splošnem položaju poročajo iz vladnih vrst, da je bilo dosedaj zaplenjeno mnogo vojnega materiala, pusk, streljivo, topov in municije. Vladne čete os tudi ujele veliko število upornikov. Iz Madrida so zahtevali, da naj pošljejo na fronto takoj vse sanitetni material, ki je na razpolago, kar se število žrtev izredno veliko. Tehnični upravitelj španskega letalskega društva Lape je napravil opazovalni polet po južni Španiji in je sporočil, da se mesta Alca in Cartagena nahajajo v rokah vladnih čet in da je življenje v teh mestih že normalno.

V nasprotju s temi ugodnimi vestmi objavlja list »La Voz« poročilo o splošnem položaju in pravi, da so vladne čete izvršile velike varnostne priprave v neposredni bližini okoli Madrida. Vladne čete so porušile most med Alga in Torredosom v okolici Madrida, da bi tako preprečile napredovanje uporniških čet iz Segovije proti Madridu.

Radijska postaja v Barceloni je snoči ob 21.45 objavila, da vlada v mestu povsod red in mir.

Lizbona, 22. julija. AA. DNB poroča: Vse radiopostaje, ki so v rokah upornikov, so glasno poročajo, da čete generala Mole prodirajo v smeri proti Madridu. Istočasno prodirajo čete upornih polkov iz Valladolida, Saragose in Alicanta. Pri Braganzi v severni Portugalski se je spustilo špansko letalo s tremi častniki vladnih čet, ki so obegnili. Ti častniki poročajo, da so uporniki zavzeli pokrajino Leon in celo Galicijo. Emissijska postaja upornikov v Seviliji je objavila strogo odredbo uporniškega glavnega stana o vzdrževanju reda in miru v zasedenih pokrajinah. Po tej odredbi spajajo vsi delavci poslej pod vojno sodišče in se morajo jutri javiti na delo, ker bodo v nasprotnem slučaju najstrožje kaznovani.

Delavske sindikate so razgnali in ustanavljanje delavskih društev je najstrožje prepovedano.

Vladna poročila

Madrid, 22. julija. AA. Notranje ministrstvo objavlja: Vladne čete so slednjič zavzele Almerijo, Alcala in Debenares. Uporniki imajo samo še Saragoso, Valladolid in Seviljo. Po nepotrjenih vesteh, ki so, krožile snoči so se uporniki v Seviliji zvečer predali.

Madrid, 22. julija AA. Havas poroča: Ekstremni socialistični list »Claridad« poroča v svoji jutranji številki, da so se uporniki v Granadi predali. Vladne pomorske enote bombardirajo Corunjo in je pričakovati, da se bodo uporniki v tem mestu v najkrajšem času predali. Kapetan Sampil je na čelu svoje letalske eskadre odletel z nalogo, da bombardira Saragoso in druga uporniška središča. Neka druga eskadra je bila poslana nad Toledo, kjer se je upr del gojencev vojne akademije.

Madrid, 22. julija. AA. Havas: Vlada je po radiu objavila naslednje poročilo: V

Madridu in Barceloni vladata red in mir. Samo še nekaj sektorjev je v rokah upornikov.

Pariz, 22. julija. AA. Havas: Po vesteh iz španske meje so obmejni policijski oddelki presli na stran upornikov. Oborožene patrle krožijo po gorah in pode pred seboj komunistične oddelke. Stalno se sliši močno streljanje.

New York, 22. julija. AA. Ameriški veleposlanik v Madridu je sporočil, da je pred ameriškim konzulatom v Madridu v borbah padlo 20 mrtvih. Med njimi pa ni nobenega ameriškega državlјana.

Cevilla, 22. julija. AA. Havas poroča: General Queipo, ki je poveljnih divizije v Andaluziji, je objavil po radiu, da bo v mestu od danes naprej zagotovljen red in mir.

Madrid, 22. julija. AA. Havas poroča: Notranji minister je po radiu pozval vse zdravnike, da naj se zberejo na medicinski fakulteti in da naj se stavijo vladni na razpolago. Finančni minister je objavil dekret o podaljšanju splošnega moratorija.

Madrid, 22. julija. AA. Havas: Industrijsko mesto Eyda, ki je blizu San Sebastianu, je padlo v roke upornikov.

Uporniki zmagujejo

na severu

Vsa baskiška provinca je v njihovih rokah — Od tod nameravajo prodreti proti Madridu

Pariz, 22. julija r. Četudi je Francija najbližji sosed Španije in objavljajo listi cele strani poročil o dogodkih na Pirenejskem polotoku, ni mogoče dognati pravega stanja v Španiji. Po vsem izgleda, da se položaj od večer do danes bistveno ni izpremenil. Vladne čete napredujejo na jugu, kjer so vojne ladije preprečile nadaljnji dotok upornikov iz Maroka. Na drugi strani pa so uporniki na severu dosegli znatne uspehe. Vedno bolj jasno se vidi, da je madridska vlada popolnoma odvisna od podpore socialistov in komunistov.

Pariz, 22. julija z. Po zadnjih iz San Sebastianu semkaj prispelih poročilih so uporniki popolni gospodarji v baskiški provinci. Iz province Alava ter iz Viktorije in Lavate prodirajo čete, katerim se se spetoma pridružijo kmetje, ki so v teh krajih po večini monarhistično usmerjeni, so večer zvečer po hudih in krvavih borbah zavzeli San Sebastian. Po kratki borbi je nato padel tudi kraj Eibar, kjer je velika tovarnica municije. Zasedbo Iruna po upornikih računajo vsak čas. Voditelji ljudske fronte v baskijskih pokrajinah so pobegnili v Francijo. V teku preteklih noči je dotok beguncev iz Španije v Francijo zelo narasel. Med drugimi je pribežal na francosko ozemlje tudi guverner San Sebastian. Po priporočanju beguncev, ki so prispeli preko Gibraltara, je ljudska fronta v Andaluziji v razpadu,

ker uporniki vsakega, ki je bil kak funkcionalni ljudske fronte, brez sodbje ustrelje. V Andaluziji se bijejo krvave borbe v pesamirnih krajih, ki se upornikom še vedno upirajo. Predsednik generaliteta Compagny je izjavil, da je v Kataloniji vlada popolnoma gospodar položaja. Odtod je krenilo ograničen krajem na pomoč mnogo prostovoljcev. V tek zvečer je bilo v Barceloni proglašeno obsedno stanje. Največja nevarnost grozi Madridu od uporniških oddelkov, ki prodirajo s severa vzdolž železniške proge Burgos-Valladolid proti Madridu. Proti njim je poslala vlada okrog 150.000 moč broječo rojko, ki je sestavljena iz vladnih zvezstih čet, civilne garde in delavske milice.

Potoki krvi in kupi mrličev

Gibraltar, 22. julija. z. Semkaj je prispelo okrog 400 Angležev, Američanov in Francozov, ki so na angleških vojnihih ladjah pobegnili iz Španije. Ti begunci pripovedujejo o groznih strahotah, ki se odigravajo v Španiji v bojih med uporniki in vladnimi četami. Ko so zapuščali Malago, je bilo vse mesto v plamenih. Po ulicah tečejo celi potoki krvi, vse ulice pa so dobesedno pokrite z mrličmi in ranjenci. Za ranjence se nihče ne briga in umirajo od žeje in vsled izkrvavitve. Obupno kličejo na pomoč, ker silno trpe zaradi nezmožnosti vrnitve.

Madrid prosi pomoči v Parizu?

V Pariz sta prispela dva visoka španska oficirja — Španija rabi pomoč v Maroku

Pariz, 22. julija. z. Včeraj popoldne sta z vojaškim letalom prispela v Pariz dva visoka španska oficirja. Nastanila sta se na španskem poslanstvu. Novinarjem sta o položaju v Španiji odklonila vsako izjavo. »Le Journal« piše, da sta prispela v

Pariz v važni misiji madridske vlade. List domneva, da sta prišla prositi pomoči Francije, ki naj bi podprla madridsko vlado in je zlasti pomagla zadržati upor v Maroku, dočim bo madridska vlada z uporniki v Španiji sami že sama opravila.

Boji v Maroku

Oran, 22. julija. AA. Havas poroča: Štiri vladne zvezte vojne ladije so bombardirale Ceuto. Med obalo in ladjami se je razvila huda topniška borba in so nasednje ladije morale odpuliti. Ko so se ladije umikale, so zalele v angleške teritorialne vode. Angleška patrolna ladija jih je pozvala, da se morejo umakniti, kar so ladije tudi takoj storile.

Tanger, 22. julija AA. Reuter poroča: Španskim vojnim ladjam, ki so zvečer vladni, in so pred Tangerjem je zmanjkalo kuriva in niso mogle izvršiti napad na upornike.

Tanger, 22. julija AA. Tangerško pristaniško poveljstvo je sprejelo radiogram od poveljstva upornikov iz Ceuto, ki zahteva od

priestaniškega poveljstva, da se morajo takoj odnesti nevarne ladije iz luke ker uporniki nameravajo bombardirati španske vladne vojne ladije, ki so pred Tangerjem.

Tanger, 22. julija AA. Reuter poroča: Sklicana je nujna konferenca konzularnega zbora tangerške mednarodne zone, da bi se razpravljalo o položaju in sklepano o zaščiti nevarnosti Tangerja v času španske državlјanske vojne.

Gibraltar, 22. julija AA. Reuter poroča: Španski vojni križarji »Libertad« se je posredilo natočiti v tukajšnji luki goriva od nekega španskega parnika-tanku, ki je bil v gibraltarski luki.

Utrdbe na francoski meji

Pariz, 22. julija. AA. Na francoski meji vse pristajali ljudske fronte velike priprave

za obrambo Bidasoe in Iruna. Komunistični sindikalisti grade strelske jarko na hribih okoli mesta. V tovarnih in navadnih avtomobilih neprestano prihajajo pristajali ljudske fronte iz notranjosti Španije.

Angleške ladije ostanejo na straži

London, 22. julija. AA. (Reuter) Angleška admiraliteta je začasno obdržala v Sredozemskem morju 12 angleških vojnihih ladij, ki so že prejele povelje, naj se vrnejo v Veliko Britanijo. Ta odredba je po vsej priliki v zvezi z dogodki v Španiji za primer, da bi morali zaščititi življenja angleških državlјanov.

Pomanjkanje živil v Gibraltaru

Gibraltar, 22. julija. AA. Uprava mesta je izdala odredbo, da smejo samo angleški državlјani in tisti španski državlјani, ki so

v mestu na delu ostati še naprej v Gibraltaru. Do tega koraka je prišlo zaradi tega, ker je začelo primanjkovati hrane in so začele cene živila zelo naraščati. Mejo okoli Gibraltara so zavarovali z bodečimi žicami, da bi tako preprečili nadaljnji dotok španskih beguncev.

Obsedno stanje

Pariz, 22. julija. r. Po nepotrjenih vesteh so se uporniki utrili na železniški progi Burgos-Valladolid. 13 mestnih in občinskih svetnikov, pristajev ljudske fronte v mestu Jaca na meji je prešlo v Francijo, ker so uvideli, da je odpor proti upornikom nemogoč. Posebni francoski komisar v Hendaji je sporočil francoski vladi, da je ljudska fronta v celi Andaluziji razpadla. Javljajo prav tako, da je snoči prišlo do novih neredov v Barceloni. Radio je zvečer objavil ponovni apel, naj se dobrovoljci javijo v službo za obrambo vlade. V Barceloni je bilo proglašeno obsedno stanje.

Svečan podpis dardanelske konvencije

Vsi zastopniki so čestitali Turčiji k doseženemu uspehu Mednarodni pomen nove konvencije

Montreux, 22. julija AA. V ponedeljek v veliki dvorani hotela »Montreux Palace« podpisali novo konvencijo o dardanelskih morskih ozihih. Prisotni so bili gg. Titulescu, Tefik Ruzdi Aras, Litvinov, Politis in ostali delegati. Po svečanem podpisu konvencije je prvi govoril turški zunanji minister Tefik Ruzdi Aras, ki je v imenu turške delegacije izjavil, da je Turčija tudi do pot pospešila mednarodno sodelovanje in da se je konferenca končala z velikim uspehom. Konferenca je dala Turčiji potrebno zadoščenje. Ta uspeh je presnil sedanjo mednarodno depresijo in dobo političnega pesimizma z novimi upi v boljše bodočnost Evrope in sveta.

Nato je govoril angleški delegat lord Stanley, ki je izjavil, da je Anglija glede na teške dneve, ki jih preživlja mednarodna politika, z uspehom konference zadovoljna. Konferenca pomeni uspeh politike kolektivne varnosti in mednarodnega sodelovanja.

Sovjetski delegat Litvinov je izjavil, da bosta odslej ob Črnem morju dva prijateljska in sosedna naroda s to novo konvencijo zastopala politiko lojalnosti in medsebojne varnosti. Način, ki ga je Turčija izbrala, da doseže ta cilj, je najprimernejši. To se je zgodilo v času, ko je prišla v veljavo šola agresivnega revizionizma in politike izvršenih dejstev. Sedanja konferenca s svojim srečnim koncem pomeni hud udarec proti podobnim sistemom in metodam mednarodne politike.

Rumunski zunanji minister Titulescu je izjavil, da je pravkar podpisana konvencija v popolnem skladu z interesi Rumunije. Sovjetska, angleška in francoska delegacija so si močno prizadevale, da bi se konferenca končala z uspehom. Na kraju je Titulescu poudaril, da se veseli, da je Turčija pospešila v dobi mednarodne depresije zmago načel mednarodne pravice in mednarodne enakosti.

Japonski delegat Sato se je zahvalil Turčiji, da je povabila tudi Japonsko na konferenco. V imenu Francije je govoril Paul Boncour, ki je v svoj govor vpletel več spominov. Navedel je, da je on svojčas pripeljal Turčijo v Društvo narodov. Srečen je, da je mogel s Turčijo sodelovati pod okriljem istih načel, na katere se opira politika Društva narodov. Paul Boncour je omenil žrtve, ki so padle na Galipolu med svetovno vojno. Te žrtve opozarjajo vse, da ostaja odslej človeštvu samo pot, ki je dovela to konferenco do tako pomembnega zgodovinskega uspeha. To je pot morala in pot zakonov.

V imenu jugoslovenske vlade je govoril dr. Ivan Subotić, predsednik jugoslovenske delegacije in stalni delegat Jugoslavije pri Društvo narodov. Med drugim je dejal: Ze v začetku konference sem v tej dvorani pojasnil stališče svoje države. Ves čas konference se to stališče ni izpremenilo. Naše stališče je ostalo do samega podpisa stališče, ki ga narekuje skrb za mir na Balkanu in želja za sodelovanje z vsemi državami, ki so dobre volje, spoštovanje pravic in zvestoba dolžnosti, ki nam jih nalaga prijateljstvo. Srečni smo, da smo mogli pospešiti rešitev tega važnega mednarodnega vprašanja. Se posebno nas veseli, da prinaša konvencija rešitev, ki so jo vse prizadete države sprejele z zadovoljstvom. Upamo, da bo novi red, ki smo ga določili na tej konferenci, koristil vsem, in da bo pot pravice za vsakega. Na konvencijo stavljamo podpis in vanjo zaupa-

mo, a to ne pomeni samo sprejetja enostavne mednarodne obveznosti. Ta podpis pomeni še nekaj več. To je dejanje visokega zaupanja v Turčijo. Konvencija je izraz mednarodnega zaupanja in zato jo pozdravljamo, ker je Evropa potrebna zaupanja v sedanji dobi, ko se vrste samo ožarjanja, zdaj, ko narašča nevarnost, da bo pesimizem obvladal vse mednarodne stike. Stari rek pravi: Ex oriente lux!

Za njim je govoril grški delegat Politis. Dardanele, ki leže na najlepšem predehu sveta, naj postanejo cesta, ki naj pelje človeštvo k splošni harmoniji in večnemu miru.

Bolgarski delegat Nikolajev je izjavil med drugim, da ni posebne pravice za velike narode in druge pravice za male narode, ker je pravica enaka za vse.

Predsednik konference avstralski delegat Bruce, je nato zaključil svečano sejo za podpis konvencije o morskih ozihih. Čestital je v imenu konference Turčiji, ki je dosegla enega izmed največjih mednarodnih uspehov.

Med podpisom konvencije je bila turška delegacija v stalnem telefonskem stiku z Ankaro in Carigradom. Po poročilu, ki ga je dobila med podpisom, je turška vojska z mornarico že vikorakala v demilitarizirano dardanelsko zono. V Turčiji so, se pri ti priliki vršile velike slovesnosti.

Vkorakanje turških čet

Carigrad, 22. julija AA. Ker so snoči s tuljenjem siren v Bosporoskem pristanišču objavili podpis nove konvencije o morskih ozihih, so odkorakale čete v dosej demilitarizirano ozemlje. Pehota, topništvo in motorizirani oddelki so korakali na obeh straneh Bosporja in že po nekaj urah zavzeli vse kraje gornjega Bospora. Vojska je zasedla stare trdnjave, ki so jih morali na podlagi lausanske pogodbe svojčas razdejati. Del vojske se je vkrcal na majhne ladije. Prebivalci so bili vso noč na nogah in so ob Bosporju pozdravljali vojsko z nepopisnim navdušenjem. Vse ladije v pristanišču so danes okrašene z zastavami. V carigrasko pristanišče je prispel minonošec, ki bo tekom današnjega dne krenil v Črno morje, večji del turške mornarice pa je odplul v Dardanele, kjer je danes dopoldne sodeloval pri zasedbi morskih ozihih.

Manifestacije v Ankari

Ankara, 22. julija AA. Anatolska agencija poroča: Navdušene manifestacije o priliki podpisa dardanelske pogodbe so trajale pozno v noč. V vseh mestih so bili postavljani zvočniki, ki so prenašali podrobnosti podpisa te pogodbe. Ko je bilo objavljeno, da je pogodba končno podpisana, je po ulicah Ankare krenil sprevod z tankami. V tem sprevodu so poleg korporacij korakali tudi oddelki armade. Sprevod je defilirala mimo vojnega ministrstva in mimo spomenika Kemala Atatürka.

Pričakujejo, da bo vsak čas sklican parlament, da bi se izglasovali dodatni krediti za potrebe, ki se postavljajo z oborožitvijo dardanelske zone.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE

Carib, 22. julija. Beograd 7.-, Pariz 20.255 London 15.355, Newyork 305.50, Brusel 51.625, Milan 24.10, Madrid 41.90, Amsterdam 207.95, Berlin 123.20, Dunaj 57.60, Praga 12.08, Varšava 57.70, Bukarešta 250.

DNEVNE VESTI

— Kabel med Boko Kotorsko in Maršellom. To dan je bil položen temeljni kamen za moderno pošto po brzojavne in telefonske centrale v Igalu pri Hercegovnem, odkoder bo vodil podmorski kabel iz Maršella. Centrala se gradi blizu železniške proge in moreke obale in dograjena to do konca oktobra. Z direktno brzojavno podmorsko progo bo naša država zvezana s Francijo, Afriko in Azijo. Poslopje bo stalo Francijo krog 1 milijona Din, kabel in njegovo spuščanje v morje pa okrog 286 milijonov zlatih frankov.

— Razpisana služba banovinskega čestara. Banska uprava razpisuje v območju sreskega cestnega odbora smarje pri Jelšah službeno mesto banovinskega čestara in sicer na banovinski cesti II. reda št. 280 Sv. Jurij—Črnočica—Sodna vas za odsek od km 9.000 do 16.000. Prosilci za to mesto morajo izpolniti pogoje iz čl. 2 uredb o službenih razm. rih drž. čestarev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kolkovanimi prilagami je treba vložiti najkasneje do 31. avgusta pri aršnem čestnem odboru v Smarju pri Jelšah.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes ob 19.15 in 21.15 uri
Vražji pilot
Velik, senzacionalen in napet letalski film!

— V Dalmaciji so s tujskim prometom zadovoljni. Po podatkih Tujekoprometne zveze v Splitu letošnja sezona ne bo zaostajala za lanske. V prvi polovici junija zlasti pa v začetku julija se je Dalmacija napolnila z letoviščarji. Silno mnogo je letos Čehov. Vsako soboto prispeje iz Prage v Split in na Susak 1.500 do 2.000 letoviščarjev. Ugledno vpliva na tujski promet ureditev čekovnih računov v Nemčiji. Določitev tečaja nem. ške marke in Putnikovi čeki, ki so že plačirani v Nemčiji. Posebno mnogo je letos tudi Švitarjev v Dalmaciji, in sicer skoraj 40 odstotkov vseh letoviščarjev. V ponedeljek je prispela v Dubrovnik ekscurzija univerze iz Curiha pod vodstvom prof. Danickera. Zadolovljivi je letos tudi pošet domačih gostov.

* Diplomatske izpise so na filozofski fakulteti v Ljubljani v junijemskem terminu 1936 naredili in prejeli diplomo naslednji kandidati in kandidatke: Bertonec Alojz (klasična skupina); Brečko-Kronovšek Ilka (romanska skupina); Čvetko Dragotin (pedagoška skupina); Ferencak Mirko (pedagoška skupina); Gerbec Alojz (matematična skupina); Grafenauer Slavka (klasična skupina); Hafner Stanislav (romanska skupina); Hribnik Stanislav (skupina za občo zgodovino); Ipavec Kornelija (germanska skupina); Jerkič Olga (antropogeografska skupina); Kerševan Marija S. Justa (skupina za narodno zgodovino); Klinar Jozefa S. Marija (pedagoška skupina); Krall Jozef (germanska skupina); Lipoglavšek Slava (fizikalno geografska skupina); Logar Vincencij (izjemna skupina); Maček Josip (skupina za občo zgodovino); Maček Jozef (antropogeografska skupina); Maček Matija (antropogeografska skupina); Mikuz Stanislav (skupina za umetnostno zgodovino); Orel Valentin (skupina za narodni jezik in književnost); Planinšek Viktor (matematična skupina); Podgoršek Vida (klasična skupina); Praprotnik Anton (pedagoška skupina); Pušnik Franc (germanska skupina); Ravbar Miroslav (skupina za narodni jezik in književnost); Šifer Anton (skupina za narodni jezik); Špur Katarina (skupina za narodni jezik); Urbančič Stanislav (biološka skupina); Urbančič Težerija (pedagoška skupina).

— Važna konferenca na Sušaku. Danes se je pričela na Sušaku konferenca delegatov naših, češkoslovanskih in madžarskih železnice ter zastopnikov turističnih ustanov vseh treh držav. Na konferenci sodeluje okrog 20 delegatov. Namen konference je določiti vzorni red posebnih izletniških vlakov, ki so že uvedeni in ki prihajajo vsak teden na Sušak. Konferenca bo trajala dva dni. Sejmške in tržne pristojbine pred Zvezo mest Zagrebške Gospodarske Sloge je pokrenila akcija za odpravo ali vsaj občutno znižanje sejmških in tržnih pristojbin. Nekatera mesta v naši državi bazirajo skoraj vsi svoj finančni sistem na pristojbinah, ki jih plačujejo kmetje, v prvi vrsti na sejmških in tržnih. Mesta pravijo, da ni mogoče znižati teh pristojbin, ker bi prišlo tako proračun iz ravnotežja. Zahtevi Gospodarske Sloge so se odzvala mnoga mesta, mnoga pa tudi ne. Predsedstvo Zveze mest se je obrnilo zdej na člane v vprašanem kakšno stališče zavzemajo v tem pogledu. Včeraj je bila v Zagrebu konferenca, na kateri so predstavniki Gospodarske Sloge povedali, kaj zahtevajo kmetje. Njihove zahteve gre do tega, da se odpravijo najprej sejmške pristojbine in potem tržne pristojbine za kmetice. Sklicana bo še ena konferenca predstavnikov Gospodarske Sloge in Zveze mest.

— Reševalna ekspedicija bratov Erjavčkov, ki je odšla predvčeršnjim v planino, da dožene usodo pogrešenih turistov, Vida Janša in Madena Mikšiča iz Ljubljane, včeraj ni mogla preiskati terena med Kamniškim in Kozrskim sedlom. V gorah jo je namreč zajel silovit vihar, ki je onemogočil vsako iskanje. Danes, ko se je vreme zboljšalo, ekspedicija nadaljuje svoje delo.

— Harry Piel se produca v okolici Dubrovnika. Znani filmski igralec Harry Piel je včeraj nastopil na pečinah za Dubrovnikom v filmskem prizoru, ko trčita skupaj dva avtomobila, ki se prevrneta in padeta v morje. Mnogiča radovednežev je obkroževala Harry Piel. Avtomobila sta se razbila na drobne kose, predno sta padla v morje. Snemanje tega prizora za film je trajalo več ur.

— Nov grob Včeraj je umrl v Ljubljani vpokojeni narednik Franc Plachota. Njegov sin Karel je vpokojeni generalmajor in živi v Grazu. Pokojni je dosegel visoko starost 87 let in poleg zaljubljenih

svojecev zapušta mnogo prijateljev, ki ga bodo težko pogrešali. Pogreb bo jutri ob 17 iz hiše žalosti Sv. Petra cesta 58. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo hladno, boljše vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani in Mariboru. Najvišja temperatura je znašala v Skopju 35, v Sarajevu in Splitu 34, v Beogradu 31, v Zagrebu 29, v Ljubljani 27, v Mariboru 25, v Rogaški Slatini 21. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759, temperatura je znašala 13.4.

KINO IDEAL
Gladys Swarthout, John Boles
v romantični opereti
PESEM GAUČA
Danes ob 16., 19. in 21.15 uri.

— Neurje s točo. Včeraj je v raznih krajih po deželi divjalo silno neurje, združeno z viharji. Zapadni zrak, ki je prignal s seboj težke, črne oblake, Okrog 14.30 se je jelo bliskati, nato pa troskati in gnetiti. Težki oblaki so se kupili nad Ljubljanskim poljem in jih je veter gnal proti ju. govzhodu. Na Gorenjskem je vihar pokril precej dreve, zlasti v hribih nad Bo. hinjem, dalje v Selški dolini, pa tudi v hribih nad Poljansko dolino. Na Črnem vrhu in drugod. V okolici Kamnika je divjala nevihta okrog 18. in je padala tudi toča. Se bolj pa se je razdivjalo neurje v hribih nad Logatcem in je tudi v dolini padala nekaj časa sodeča, kasneje pa toča. Zaradi neviht so precej narasle vode. Zrak se je danes ponovi občutno ohladil.

— Obup 75 letnega starca. V ponedeljek popoldne je skočil pri Zagrebu v Savo 75 letni posestnik iz Sv. Ivana Zeline Tomo Grdč. Za njim je skočil privatni uradnik Franjo Šimič in ga potegnili iz vode. Dovolj dolgo sem živel, bolje bi bilo, da umrem, mu je dejal starec. Potožil mu je, da življenje zanj nima več pomena, da je vsem v nadlego in da je sklenil umreti.

— Dva samomora. V Osijeku so imeli v enem dnevu dva samomora. Obesili se je šef pošte S. Vokoslav Huber in sicer zaradi velikih ponesreč pri prodaji znamk. Baje je ponesrečil nad 60.000 Din. Skoraj istočasno je pa skočil v vodnjak in utonil trgovec Franjo Bjelovarac, ki si je končal življenje v hipu duševne zmedeno. sti.

— 17-letni pastorek ubil razvratnega očima. Policijski stražnik v Dohorjini Stojan K. je bil znan ljubek. Bil je trikrat oženjen in vse tri žene zapustil. Očirja žena Helena mu je pa pripeljala v zakon ena iz prvega zakona. Imela je tudi nekaj denarja, ki ga pa ni hotela dati Stojanu, ker bi ga itak zapil. V ponedeljek je prišel pijan domov in v strahu pred njim je žena skočila v vodnjak, pa je slučajno prišel sočed po vodo in jo rešil. Potem je zbežala v Novi, mož se je pa pripeljal za njo. Tam se mu je priključil 17-letni pastorek Vlado, ki ga je pijani oči napadel. Videc, da ga bo ubil, je pograbil deček očimov tajonec in ga razsnil pijanemu očimu v prsi. Vse okrvavljeno se je Stojan zgrudil, a razjarjen pastorek mu je zadal še pet smrtnih ran, da je izdihnil, potem pa se je sam javil orožnikom.

— Stoveč sem na tem srečev. V ponedeljek proti večeru je skočil pri Zagrebu v Savo brezposelni delavec Guro Čičak. Bil je melanholič in fantast. Trdil je, da ima mnogo izumov, ki jih pa ni mogel patentirati. V poslovnem pismu pravi, da gre v smrt, ker nima življenja zanj nobenega pomena in ker je sploh odveč na tem svetu.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Iz Ljubljane

— Iz stare ulice nastaja moderna. V Ljubljani je mnogo starih ulic, ki niso lepe in ne zanimajo ter niti ne zaslužijo imena ulice. Ena takšnih je bila doselej Igriska ulica, ki je ena najzgodnejših ulic v Ljubljani in ki zaradi tega nima niti vseh dolžnih hodnikov. Ob nji stoji konjski biev, nasproti dramskega gledališča. S takšnimi posebnostmi se nedvomno ne more ponasati katerakoli ulica sredi mesta. Ker zdej stoji tik ob hlevu moderna stanovanjska hiša in ker hlev izstopa iz stavbe črte za nekaj metrov, ga bodo menda kmalu podrli, kar zlasti težko čakajo sosedi, ki tožijo, da se v njem poleti rede roji muh. V tej ulici zdej zidajo še eno moderno stanovanjsko hišo, na vogalu Gregorčičeve ulice, in bo ulica zaradi tega dobila kmalu pravo mestno lice. Upamo lahko tudi, da je potem ne bodo več prekopavali tako pogosto, kakor so jo doslej.

— Davčnim zarezancem. Na mestnem magistratu, III. nadstropje, soba št. 48 je razgrnjen pregled pridolžne za odmero davka. Opozorjamo vse davčne zavezance, da je v tej skupini pregled samo za naslednje obrti in poklice: 1.) ključavničarji, 2.) kleparji, kolariji, vodovodni instalaterji, 3.) kovači, mehaniki, 4.) elektro-instalaterji, 5.) zidarski mojstri, 6.) torbarji, sedlarji, 7.) steklarji, 8.) pekari, 9.) slaščičarji, medlarji, 10.) mesarji, 11.) dimnikarji, 12.) razni tiskarji, 13.) čaršni posredniki, 14.) razni steklarji, brusilci, stekla, uglaševalci, klavirjev, izdelovalci cemonla, vulkanizerji, izdelovalci harmonik, kamnoseki, delniške tiskarne, izdelovalci pogrebniških potrebnih, barvarji, dežnikarji, uničevalci mesa, nagačevalci, izdelovalci luga in mila, 13. inženjerji, arhitekti, geometri, 14.) notarji, 15.) odvetniki, 16.) zdravniki, 17.) zobozdravniki, 18.) dentisti. Seda je torej razstavljen pregled samo za te obrti in poklice in bo na vpogled od 20. do 27. t. m. med uradnimi urami. Ostali davčni zavezanci pridejo na vrsto pozneje, kar lo pravočasno razglašeno.

Kino Union, tel. 22-21
DANES PREMIERA!
Lepa, šarmantna
Claudette Colbert
v burki
Poročila je svojega šefa
Predstave ob 19.15 in 21.15 uri.

— Maša zadušnica za pok. avstr. kancelarjem dr. Dollfusom. Kakor nam sporoča avstrijski konzulat v Ljubljani, bo ob drugi obletnici smrti kancelarja dr. Engelberta Dollfusa v petek 24. t. m. ob 10. dopoldne v stolnici sv. Nikolaja maša-zadušnica, h kateri so povabljeni vsi v dravski banovini bivajoči avstrijski državljani in prijatelji Avstrije.

— Društvo »Soča« priredi na željo članov in prijateljev v nedeljo na Anino 26. t. m. celodnevni oddih v senčnatem gozdu blizu Tomačevega pri Savi. Poslušajte! Ne-le užitek gozdnega hladu, temveč bo za zabavo poskrbljeno tudi z različnimi igranji kakor kroganje, kartanje, telovadba, godba za ples in kopanje. Za lažni železec pa tečna in izdatna hrana in za željo pa izborna kapljica — vse zelo, zelo poceni. S seboj za hrano in pijačo krožnike, kozarce in pribor. Torej brez pomislov v nedeljo 26. t. m. vsi na celodnevni piknik v Tomačev gozd blizu Gorjančeve gostilne.

— Divjanje motociklistov in avtomobilistov. Divjanje nekaterih vozačev motornih vozil povzroča zgražanje obilnega v prvi vrsti v mestu, kjer pa ostajajo ti še kolikor toliko disciplinirani zaradi bližine stražnika. Tem huje pa se razdivjajo taki brezobzirni vozači zunaj na periferiji in v bližnji okolici. Skozi Št. Vid, Ježico in po Dolenjski ter nižje doli po Tržaški cesti, preirajo prave dirke, tako da so pešci in vozovi v stalni nevarnosti. Ne znenjajo se za nobene predpise, niti ne za svarilna znamenja. Zato so tudi karamboli in nesreče na dnevnem redu. S pravcato naslado odpirajo razpijajče, da zasmrade cesto v čim večji dolžini. Še huje pa postaja njihovo divjanje ponoči. Prezirajo vse predpise gune z motorji, pokajo v razpijajči, da se hiše kar tresejo, odpirajo in zapirajo luči, da motijo pešce in voznike, nato pa s peklensko naglico izginjajo v dalji. Take, mu početju nekaterih in to naglašamo, nekaterih vozačev, saj baš ti poskrbe, da so osvojeni vsi tudi najdostojnejši, je treba napraviti energičen konec in jan, če večkrat kršijo predpise, odvzeli vozila, od. nosno jim prepovedati njih uporabo.

— Vlom v gostilno. V ponedeljek ponoči je v vromil neznani zlikovec v Kafjezev bufet na Masarykovi cesti. V lokalu si je privoščil nekaj jedate in pijače, v glavnem pa je iskal denar in res našel v predalu 250 Din. Gostilničar je oškodovan za okrog 350 Din.

— Tatvina pisalnega stroja. Te dni ponoči se je splazil neznani lopov s pomočjo ponarejenega ključa v pisarno carinskega posrednika Vojteha Vardjana ob Vilharjevi cesti. Tat je odnesel iz pisarne 5000 Din vreden pisalni stroj znamke Imperial, dalje karistat sukunji, rjavo aktivko in še več drugih stvari, nakar je zapustil pisarno po isti poti. V okolici carinarnice se sploh dan za dnem klatijo sumljivi tipi.

— Tihotapeci in prodajalci saharina. V zadnjem času so varnostni organi spet zasačili več žensk, ki se bavijo s tihotapstvom, od. nosno s prodajanjem saharina. Saharinu dabivajo od neznanih ljudi, ga navadno precej drago plačajo, nato pa ga seve še dražje na drobno razprodajajo. Policijski organi so saharin zaplenili, naknadno se je pa ugotovilo, da je v njem več ne vrednih primesi. Ženske so bile aretirane in jih čaka huda kazen, ki znaša navadno do 1 meseca zapora, poleg denarne kazni do 10.000 Din.

— Vid vaših oči si obvarujete je z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašan optik, Stari trg 9, Ljubljana.

— Včeraj popoldne je v vrtar v hotelu Evropa v Celju telefonirano obvestilo policijskega atračnika, da leži v sobi št. 20 mrtev 26-letni trgovski potnik Jakob Kropelj iz Tivole pri Hočah. V hotel je takoj odšla komisija, ki je ugotovila, da si je mladenič končal življenje. Ležal je na divanu s prestreljeno glavo ter držal samokres v krčevito stisnjeni desnici. Krogljo si je poglaval naravnost v desno sence in je bil najbrž pri priči mrtev.

Kakor je ugotovil zdravnik, je Kropelj izvršil samomor najbrž že v ponedeljek ponoči. V hotelu je stanoval že od 15. t. m. in je bil očitno brez vsakih sredstev. V njegovi beležnici so našli zapiske, v katerih pravi nesrečni mladenič, da ga je uničil alkohol. Truplo mladega samomornika so na odredbo komisije prepeljali v mrtvašnico celjske bolnice.

Samomor trgovskega potnika

Zasačeni vlomilec
Ljubljana, 22. julija. Zgodaj zjutraj je stražnik opazil na Kremkovem trgu dva neznanca, ki sta odhajala izpred trafike. Odsla sta vsak v drugo smer, kakor da se ne poznata, očitno, da bi ne zbudila pozornosti moža postave. Stražnik jima pa ni zaupal, zlasti ker se mu je dozdevalo, da je malo popreje čul iz trafike ropot. Neznanca se nista bila daleč, ko je stražnik prihitel do barake in opazil, da so vrata odprta in da je v trafiki vse razmetano. Brž je skočil k gasilcem v Mestni dom po kolo in jo ubral za enim. Dohetil ga je že na tromejstvu. Neznane, ki je nosil v roki natlačeno aktivko, se mu je sicer skušal umakniti in se skriti, pa se mu to ni posrečilo.

Stražnik ga je aretiral in odvedel na stražnico, kjer so takoj spoznali v njem zega znanega prijatelja tujega blaga, bivšega šoferja Adolfa Trelica. Trelec se je skušal pri zaslišanju na vse načine izvijati, a mu seve izmišljeni zagovori niso pomagali. Iz-

dajal ga je plen, ki ga je nosil v aktivki in sicer tobačni izdelki, v vrednosti okrog 800 Din.

Dopoldne so Trelica vlatknili v policijske zapore v šentpetrski vojašnici, kjer pa je, pričel danes ponoči razmišljati, kako bi se rešil. V celici je splezal na okno, ki ga je že odprl in skočil na dvorišče. Na svoje nemalo presenečenje pa je običljal pred previsokim zidom, kjer so ga po kratkem lovu spet prijeli stražniki. Vtaknili so ga v varnejšo celico, kjer tudi okna ne bo dosegel. Pri svojih vlomilskih poslih ima Dolfe sploh smolo. Nedavno, ko je vlomil v klet v »Dajdamu« so ga zasačili pri delu in ga vlatknili v zapor, v katerem je nresedel celih 6 mesecev.

SOKOL

— Olimpijski vrsti — član in članice — priredita pred svojim odhodom v Berlin, v soboto dne 1. avgusta ob 1/19 uri (1/2) na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola v Tivoliju, javni telovadni nastop, na katerega se članstvo sokolskih društev in prijatelje sokolstva v naprej opozarja.

Zemljevid škofjeloškega pogorja

Škofja Loka, 21. julija. Marljiva škofjeloška podružnica SPD je izdala zemljevid škofjeloškega območja, ki bodo po njem radi segli ne le planinci marveč vsi, ki imajo opravka v našem kraju. Zemljevid je izdelan v merilu 1:75.000 in vpoštevva predvsem izvrstno grebenško tehniko tako, da se od celote nič ne izgubi. Posebnost karte je, da ima zaznamovanih celo dolgo vrsto planinskih potov in steza, smučarjem pa bo posebno uporabna s smučišči, si so tudi zarisana. Posebno vrednost dajejo karti označbe avto postaj in taksijev, nadalje kopališč, letovišč, vodovodov, električne razsvetljave, pošte, oskrbovanih in neoskrbovanih koč, studenčnic in vsega onega, kar ima rad turist, sportnik ali letoviščar takoj pri roki.

Na zemljevidu so začetane tudi meje. One izpostavljajo komaj opazljivo, ker se je namenoma hotela ohraniti enotnost podane sveta. Črke so lahko čitljive, čiste. Pač pa zvone nekatera imena nekam tuje. Morda bo baš ta zemljevid doprinesel k razčiščenju vseh deljenih naziranj na polju imenoslovja.

Veliko je bilo dela, še več žrtev, toda zemljevid, ki smo z njim lahko zadovoljni, zdej imamo. Moramo ga toplo priporočiti, saj je cena (Din 6.—) preračunana zgolj na kritje visokih stroškov ne pa, da bi imela podružnica, ki ji na uspehu iskreno čestitamo, s karto kak dobiček.

Z optimizmom je zdravil ljudi

Pred desetimi leti je umrl v francoskem mestu Nancy zdravnik Emile Cone, ki se je proslavil s tem, da je zdravil ljudi z optimizmom. Namestu zdravlil je rabil svoj znameniti izrek: »Hočem ozdraviti!«. Povotno je bil zdravnik v svojem rojstnem mestu Troyesu, pozneje je pa opustil običajno zdravniško prakso in začel zdraviti z optimizmom. Bolniki so morali izgovorjati ta izrek zjutraj in zvečer zatisnjenih oči in osredotočene volje. To je bil univerzalni recept za vse bolezni v službi avtosugestije.

Conejevi učenci in pristaši so ustanovili z učiteljem novo šolo. V svoji ogromni ordinaciji je sprejel Cone do 80 bolnikov naenkrat. Vsem je dal zavezati oči, potem so pa morali za njim ponavljati izrek. Po potrebi je Cone še kaj dostavil. Čeprav je dosegel zelo lepe uspehe, ga je sprejela oficijelna veda zelo hladno in odklonilno. Njegovo glavno delo »Samooobvladanie z avtosugestij« je šlo po vsem svetu in z njim je Cone še bolj zaslovel.

MALI OGLASI

sedla 0.50 para. davek Dir 3.— sedla 1 Din, davek 3 Din.
za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko — Popustov za male oglas ne priznamo

PRODAM

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

BUKOVI ODPADKI

suhi, kratko žagani, zopet na razpolago Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova 4. tel. 22-44

2062

50 par entlanje
stiranje vezanje zaves, perila monogramov gumabne
Velika zaloga perja a 6.75 Din
Julijansz. Gospodarska 12

PRODAM

vse pohištvo, spalnice z baldahini, špansko steno, fotelje, saloni, jedilnico z več tapet, stoli, orig. olj, slike, preproge, preobleke za radiatorje. Vsek dan od 11. do 12. in od 17. do 19. pri Golobovih na Tržaški cesti vila »Nastaz«.

Makulturni papir

proda
»Prava „Slovenskega Naroda“.
Ljubljana, Knaflijeva ulica šte. 5

FIAT AVTO

2-sedežni, dobro ohranjen poceni prodam. Naslov: Turk, Ormož.

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.— Din
Najmanjši znesek 8 Din

LAHKA LETNA OBLAČILA
burat, kaša, lister in damske sportne hlače v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri Preškerju, Sv. Petra cesta 14. 6. R.

2067

KLIŠEJE

ENO
VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
SV. PETRA NASIP 23

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enake učinka, kakor časopisnim oglasom, čigar delokrog je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetstotcem čitateljev. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese koristi trgovcu in kupcu.

FRANC PLACHOTA
NAREDNIK V POKOJU
v starosti 87 let, previden s tolažili sv. vere. Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek 23. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra c. 58, na pokopališče k Sv. Križu.
LJUBLJANA, 22. VII. 1936.
ZALUJOČI SIN KARL PLACHOTA, general-major v pokoju, GRAZ, FANCI MAUSER roj. PLACHOTA, hči, WENDEL PLACHOTA, brat, ter ostalo sorodstvo.

NARODNA TISKARNA
IZVRŠUJE
VSA TISKARSKA DELA
LEPO IN OKUSNO

Dom moderne umetnosti in umetniki brez doma

Na parceli nasproti Trubarjevega parka nameravajo
zgraditi umetnostno razstavno palačo

Ljubljana, 22. julija.

Ljubljana se mora že od njega dni boriti za vsako pridobitev; nič ji ni navrženo. Njene kulturne ustanove so revne in se razvijajo zelo počasi. Vendar se pri tem moramo zavedati, da organskega razvoja ne moremo pospešiti umetno, s samim ustanavljanjem ustanov, ne da bi bili za nje ustvarjeni vsi pogoji. Res se je kulturni razvoj v nekaterih panogah ustavil, ker nismo imeli ustanov, čeprav smo bili že zdavnaj za nje zreli, za kar nam lahko služi kot primer univerza, in zaradi tega naša inteligenca ni bila povsem naša in je še zdaj velik del misli nemško, ko hoče govoriti slovensko. Najdemo pa lahko tudi primere, da bi nam ustanovitve nekaterih kulturnih zavodov ne koristila, če bi ne bila organsko zvezana s stopnjo našega kulturnega razvoja. Tako n. pr. ne more nihče reči, da je treba najprej sezidati muzej za umetnost in šele potem začeti ustvarjati umetnine zanj.

In zdaj je v resnici na dnevnem redu zidanje nekakega doma moderne umetnosti, ki bi zahtevalo nekaj milijonov dinarjev stroškov. Morda je marsikdo v prvem trenutku navdušen za idejo, češ, kako velika pridobitev bi bil dom moderne umetnosti za Ljubljano in naše kulturno življenje sploh. Razveselil se je, ko je zvedel, da ni za zidanje nobenih gnočnih zaprek. Blagorval je mecene, ki so pripravljali žrtvovati toliko za kulturne namene in morda je videl v tem eno izredno važnih kulturnih dejanj.

Nedavno so se začeli širiti glasovi, da bodo že letos položili temelje za dom moderne umetnosti, odnosno za moderno umetnostno razstavno palačo, ki bi naj stala na parceli nasproti Trubarjevega parka. Parcela je baje že določena za to, čeprav so nameravali najprej na nji zidati etnografski muzej, pozneje pa oficirski dom, in sicer je banovinska. Prešla bi v last Oficirskega doma, če bi dom začeli zidati v določenem roku. Zdaj je pa sklenjeno, da bodo na nji sezidali razstavno palačo, ki bi jo naj prevzela banovina v vzdrževanje in upravo. Na prvi pogled lepa zamisel ne more naleteti nikjer na odpor, zlasti se, ker bi naj bilo poslopje sezidano z zasebnimi sredstvi, toda če gre za ustanovitve kulturne ustanove, ki bi naj služila splošnosti, zadeva ni več zasebna, ne glede na to, kdo jo zida.

S čim predvsem zagovarjajo zidanje razstavne palače za moderno umetniška dela? Naglašajo, da Jakopičev paviljon ne more več služiti svojemu namenu in da v njem sploh ne morejo prirediti večjih razstav. Drugih dvoran pa tudi nimamo za umetnostne razstave in razen tega naj bi bila ta razstavna palača nekakšna galerija moderne umetnosti. Zagovorniki in ustanovitelji narodne galerije moderne umetnosti tudi trdijo, da v Ljubljani ne moremo prirediti slikarskih razstav večjega obsega kakor v Beogradu ter ne moremo povabiti razstavljalcev umetnikov velikega sveta. Vendar vsi ti razlogi niso dovolj prepričevalni, da bi nas lahko prepričali, da je nujno potrebno vložiti v zidanje reprezentativne palače milijonsko vsoto denarja, ki bi razvoju naše umetnosti in našim umetnikom lahko bolj učinkovito pomagali drugače in ko smo jim prav za prav dolžni pomagati, če jim lahko. Kdor pozna žalostne razmere, ki tiče naše umetnike k tlom, ne more razumeti, zakaj bi nam bila potrebna reprezentanca, ko si mnogi umetniki ne morejo kupiti ni najpotrebnejšega materiala za svoje delo in ko so večkrat lačni kakor sitti. Nasi mladi umetniki ne morejo študirati v inozemstvu, ne morejo izpolnjevati svojega znanja na potovanjih s proučevanjem velikih umetnostnih vzorov v svetovnih umetnostnih centrih. Ne morejo niti kupovati strokovnih knjig in umetnostnih zbornikov. Nimajo ateljejev. Ne morejo izdajati svoje revije. Ne prejemaajo stipendij in nihče ne financira njihovih razstav. Nihče ne zagovarja njihovih pravic tam, kjer se odloča o usodi vsih. Pri vsem tem ne smemo pozabiti, da živitvarji kulturne ustanove zaradi gnočne stiske. Ni denarja za Narodno galerijo in menda ga ni niti za popravilo Jakopičevega paviljona, pač pa imajo nekaj milijonov za zidanje reprezentativne razstavne palače, ki bo nosila menda ponosno ime »Dom slovenske moderne umetnosti«.

Slovenski umetniki nimajo niti svojega klubskega prostora, nimajo svojega doma, kjer bi lahko dobili vsaj streho, človeka primerne sobe. Mnogi se baš zaradi tega izgubljajo v kavarniskem dimu, kjer sku-

šajo pozabiti na svojo bedo in nesmotrenost svojega početja, nesmiselnost naporov, da bi opravili velike naloge svojega kulturnega poslanstva. Ni tako tragično, da inozemski umetniki ne morejo prirediti razstav v Ljubljani, pač pa je žalostno, da ne morejo naši umetniki razstavljati niti doma. Čeprav bi kdo mislil, da bodo baš umetniki najbolj pozdravili zidanje moderne razstavne palače, so vendar največji nasprotniki tega bahaštva, ki ne more s svojim sijajem zakriti naše revščine in ki ne more pomagati naši moderni umetnosti niti korak naprej, dokler bo v pravem pomenu besede grad v oblakih in se naša umetniki ne bodo smeli niti ozreti na njo.

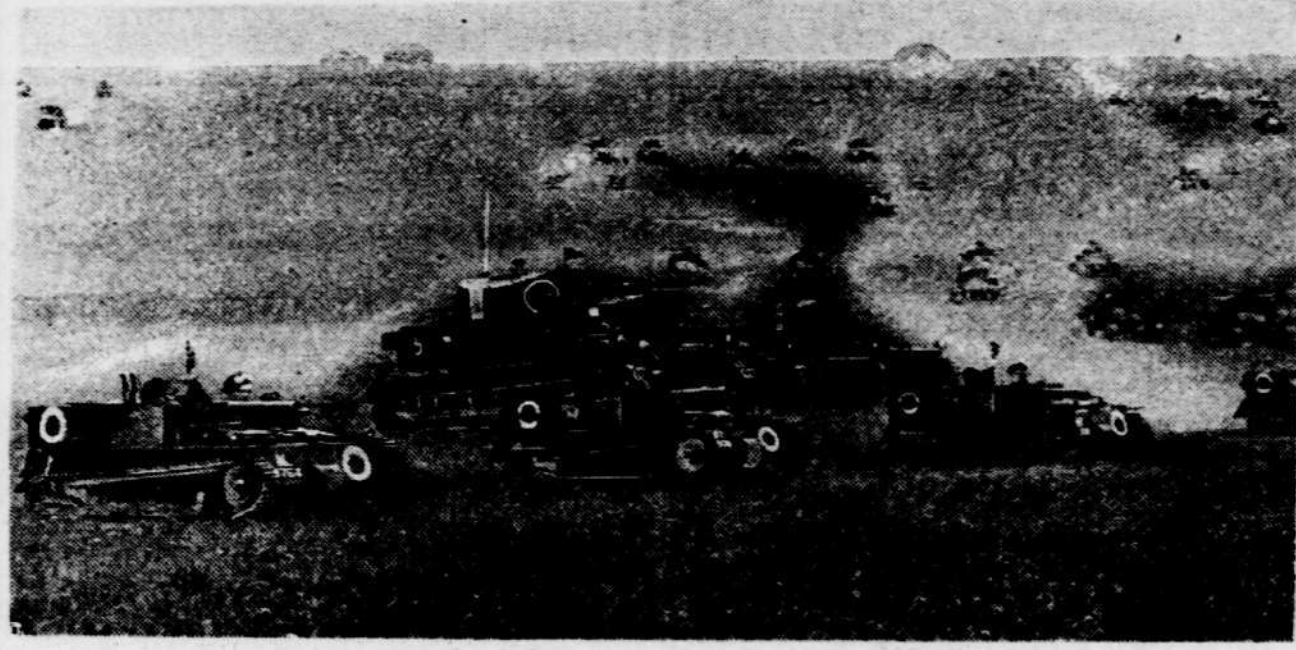
Ne bomo se niti spuščali v vprašanje, ali se bo zaradi tega naša Narodna galerija cepila tako, da ji bodo pustili samo zgodovinski del, dočim bi naj moderna dela prevzela nova razstavna palača. Prav tako tudi ne bomo vpraševali, kako naj banovina vzdržuje še eno ustanovo, ko ne more niti dosedanjih. Hočemo opozoriti samo na značilen kontrast med življenjem in zida-

njem razstavne palače: opozoriti je treba na nesoglasje, da so naši umetniki brez strehe in da bo bahaška palača moderne umetnosti prav za prav brez umetnin. Imeli bomo reprezentativno palačo, dočim v nji ne bomo mogli razstavljati reprezentativnih umetniških del, dokler bodo naši umetniki životvarili brez kosa kruha, dokler ne bodo ustvarjeni osnovni pogoji za razvoj naše umetnosti. Umetnost ustvarjajo umetniki in ne razstavne palače, ki tudi ne morejo ustvariti umetnikov, če umetnost pojmuje tako, da ima prednost golo, mrtvo zidovje pred živim človekom. In četudi bi v novi palači lahko vsaj prirediti razstave inozemske umetnosti, kakršnih doslej nismo mogli v Jakopičevem paviljonu, bi nihče ne smel trditi, da je pametno trošiti denar za njo, ko je toliko drugih potreb. Nova palača pa ne more služiti niti temu namenu, saj Ljubljana ne bo nikdar zmogla stroškov za prirejanje tako velikih razstav. Pomislimo samo, da je bila zadnja razstava francoske umetnosti v Beogradu zavarovana za 120.000 Din in da v Ljubljani lahko zberemo na vstopninah samo nekaj tisoč dinarjev ali pa še toliko ne.

Mislimo, da je razprava o tem potrebna in da bi ne smeli molčati zlasti oni, ki odločajo o naših umetnostnih zadevah, čeprav — ali baš zaradi tega — je zadeva v zasebnih rokah, kajti zahtevati smemo, da se denar za kulturne namene porabi umno ter smotreno ne glede na to, kdo ga daje.

Kako je nastalo ime tank?

Odgovor na to vprašanje najdemo v »Matinu« z dne 25. novembra 1916

Tank kot posoda za tekočino zlasti na ladjah se je pojavil v nemščini že leta 1784. Beseda je bila vzeta iz angleščine. Angleška beseda tank se je po pojavila že 200 let prej in je indijskega izvora. Tankh pomeni v guzeratekem in radžputanskem narečju v severni srednji Indiji cisterna, posoda za vodo. Okolnost je, da je iz Indije prevzeta beseda tank podobna srednje-angleškemu stane — posoda za vodo (iz latinskega stagnus — stoječa voda, italijanski stango, španski estanque, francoski etang, portugalski tanque — ribnik in seveda tudi stagnacija) morda ni bila brez vpliva na udomačenje indijske besede tankh — cisterna.

Med svetovno vojno se je pojavila beseda tank kot naziv oklopnega in oboroženega motornega voza, ki so ga rabili najprej Angleži. Da bi premagal vsako oviro na terenu, se voz ni premikal na kolesih, temveč na takozvanih gosenicah (caterpillars). Prvi je prišel na misel takega bojnega voza nadporočnik Günther Burstin avstroogrskega železniškega polka leta 1912. Njegov model je shranjen zdaj v tehnološkem muzeju na Dunaju. Toda šele v tretji jeseni svetovne vojne se je ta misel v zavestniški armadi uresničila. Od uveljavitve tankov v septembru 1916 kroži legenda o nekem Mr. Tanku, po katerem naj bi bil dobil ta bojni voz ime. Vseših se tudi sliši o izumitelju, ki je podaril prvo polovico svojega krstnega imena Tancert novemu modelu orožju, največ pa citamo o Thomasu Tanku Burallu, disponentu tehniške trdnice v Nordfolku. Ime Tank naj bi bilo prav za prav deklislo ime njegove matere, pozneje so ga pa začeli tako klicati prijatelji. In ta inženjer Burall naj bi bil izumil tank. Angleški viri pa pripisujejo to zaslugi polkovniku Swintonu.

Točen odgovor na to vprašanje, kako je

nastalo ime tank, pa najdemo v pariškem »Matinu« z dne 25. novembra 1916. Iz strahu pred vohunstvom so Angleži ta izum pred uporabo na bojišču skrbno skrivali. V tovarnah, kjer so izdelovali posamezne dele, so govorili, da spadajo k tankom — prenosnim cisternam, ki jih je treba poslati angleškim četam v Palestini in Arabiji. In to maskirajoče ime se je obdržalo, ko so bili končno iz posameznih delov sestavljeni tanki in ko so poleti 1916 poslali prvih sto tankov v ogromnih lesenih zabojih v Francijo. Tudi med vojaškimi poveljniki se je govorilo o tankih in ker ima žargon vseh armad rad kratke besede, je orislo to ime splošno v rabo. Govorilo se je o tankih moškega spola, če je šlo za težko oborožene vozove in o tankih ženskega spola, če je šlo za lažje vozove. Pozneje so nastali novi nazivi kakor supertank, tankodrom, antitank itd.

Prikrivanje naprav in torej tudi vezbanje moštva nam pove, zakaj so nazivali angleški vojaški posadko tanka hush-crowd (mi bi rekli pet-pet-tolpa). Izraz hush hush so sicer rabili v angleški armadi kot označbo za tajno službo. Vse skrivne priprave so pa nazivali Angleži hush-hush-parties.

Tudi v oficijelni francoščini se je udomačilo ime tank. Oficijelno poročilo o bitki z dne 5. septembra 1916 rabi sicer ime tortue — želva, toda to ime se ni udomačilo. Poleg oficijelnega char d'assaut (napadalnega voza), pri čemer so razločevali med lažjimi obars d'accouplement (spremljevalni vozovi) in težjimi chars de trupture (vozovi za proboj), rabi tudi v francoščini ljudstvo besedo tank. Prvotno je vladala v tem pogledu slovniciha nejasnost. Angleži so rabili izraz tank v smislu posode za vodo moškega spola, v smislu bojnega voza pa ženskega spola. V francoščini se je pa prvotni

izraz la tank kmalu umaknil moški obliki. Posadki pravijo Francozi tankeurs. V žargonu francoskih vojakov se pravi tanku tudi zinc. Ta zaničljiva beseda naj bi bila antijenfemizem jekla in v strelskih jarkih je služila tudi za označbo streliva in strojnice. Angleški in francoski vojaki so si pa izmislili še en izraz za tank in sicer mint-cream ali creme de menthe. Ta šalji izraz je nastal iz misli, da je kakor žganje pred napadom tudi tank sredstvo, ki naj bi vojake navdalo s pogumom. Pod njegovim spremstvom in pod njegovo zaščito je pehoti napad olajšan kakor je bil olajšan vsaj v glavah na varnem sedežih stabelnih oficirjev vojakom, ki so jih namenoma napojili z žganjem ali rumom, da so se še bolj besno klali.

Kraljica nočnega Pariza umrla

Mile Dobriega je bila igralka. Proslavila se je zlasti na španskih odrih in kot 18-letno dekle je igrala prvič v Parizu. Utrujena je sredi šopkov legla v svoji sobi in se prebudila šele drugi dan, ko je planil v njeno sobo razburjen mož. — Vstanite! — je zaklical in potegnil iz žepa meter, kakršnega rabijo krojači. Bil je mlad kipar, ki je bil stvil s svojim prijateljem, da prekaša postava mlade igralke po simetričnosti in popolnosti telo Miloške Venera. In zato je prišel premeriti njeno telo. Mlado igralko je čudna stava zelo zanimala in to je bilo odločilno za njeno življenje. Kipar ji je odprl vrata med pariške boheme, kjer se je kmalu počutila domačo. Obrnila je gledališču hrbet ter se posvetila izključno burnemu življenju svojih prijateljev. Zaradi nje je prišlo do mnogih dvobojev in v Parizu je bila kmalu znana pod imenom »La femme fatale«. Postala je kraljica pariških nočnih slavnosti. Zbrala je okrog sebe mlade umetnike, ki so ji okrasili razkošno stanovanje v rue Galilee v slogu Hanse Markte s slikami najlepših barv, kipi, kraena tkanini preprogami in velikimi šopki.

Svečanost je sledila svečanosti, po vsaki pa nekaj dvobojev. Teh je bilo toliko, da je morala začasno zapustiti Pariz. Prišla je svetovna vojna. Kraljica nočnega Pariza je živela v Moskvi in Petrogradu in večkrat so jo videli v družbi intimnih Rasputinovih prijateljev. V Pariz se je vrnila šele leta 1922, ko ji je bilo že blizu 60 let. Vihar revolucije in strahote državljanske vojne so ji ugrabili lepoto. Polagoma je začela pešati in te dni so jo našli mrtvo v sobici na Montmartru. Policijski zdravnik je ugotovil, da je bil vzrok smrti žene, ki jo je ljubilo toliko bogatašev, lakota. Tako je umrla lepota, ki je bila model Rivieru za njegovo slavno Salambo, po kateri je bila modelirana Fryne v Luxemburgu in mnogo drugih slavnih kipov v velikih galerijah.

Ameriški strici še niso izumrli

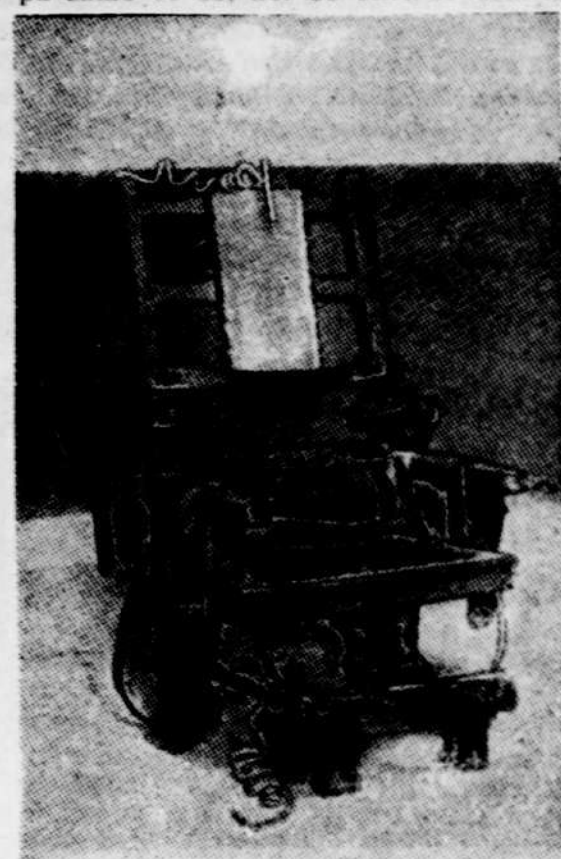
Mnogi mislijo, da so tako zvani ameriški strici že izumrli, kar pa ni res. Da še žive, priča zgodba, ki se je pripetila pred dobrim mesecem v Angliji. 25-letni trgovec v konkurnu Harry Coogan v Londonu ni vedel, kaj bo drugi dan jedel, pa je dobil nekoga dne iz Amerike pismo, da mu je umrl tam etric in mu zapustil vse premoženje v znesku 2 milijonov funtov Sterlingov. Prvi hip je Coogan mislil, da se mu bo zmešalo. Htel je k svoji izvoljenici in ota sta kar vrisala od veselja. Kar se je Coogan spomnil, da nima v Ameriki nobenega strica in da gre za pomoč. Izkazalo se je pa, da je imel strica, za katerega ni vedel. Obenem se je začela odkrivati čudna rodniška zgodba, spominu Cooganov in njihovih sorodnikov skrajno neprijetna. Na dan so prihajale različne stvari, rodniški časti škodljive in Cooganu samemu neprijetne. Nastalo je vprašanje, odkod se je vzel stric v Ameriki in odkod Coogan sam.

Tedaj je pa mladi Coogan energično napravil konec govoricam zlobnih jezikov, češ, da nobenega strica ni imel in da tudi nobena ne more priznati, da gre torej za pomoč in da dedščina ne mara. Dejal je, da raje ostane siromašen, kakor da bi blati čast svoje rodline, zlasti svojih ženskih prednikov. O tem je podal tudi pismeno izjavo in tako so morale oblasti razveljaviti oporoko in vse ogromno premoženje je pripadlo ameriški državi. Toda v Angliji, kjer visoko cenijo rodniške tradicije, kažejo tudi

globoko razumevanje za tako junaštvo. Cooganu so takoj poudili 30 dobrih služb in postal je ravnatelj velike ladjedelnice v Liverpoolu, kjer je s svojo Mary bolj zadovoljen in srečen, nego bi bil kot milijonar. Tako pravi namreč sam in bo torej že res.

Štiri usmrtitve v Sing-Singu

V mnogih državah, kjer so odpravili smrtno kazen, so storili to samo z namenom pokazati, kako so napredni. Čudno je pa, da baš napredni narodi, kakor so Anglosakci in Francozi, smrtno kazni nečesto odpravijo. Menda jih ne veseli skrbeti za lopove in jih braniti, ko so časi itak tako težki, da še mnogi pošteni ljudje nimajo kaj jesti. V celicah Sing-Singa je bilo še nedavno 26 obsojencev, med njimi dve ženski, zdaj jih je pa samo še 22, ker so štiri že usmrtili.

Električni stol

Na električni stol so morali štirje mladeniči, ki so 10. junija 1934 v neki kavarni v Brooklynu ustrelili nič hudega slutečega gosta. Usmrčeni so bili 22letni George Rosenberg, 22letni Charles Kropowitz, 23letni Frank Russo in 23letni Vincent de Martino. Zakaj usmrčajo v Ameriki tudi mlade dedence? Menda azto, ker smatrajo tam mladeniča že zgodaj za odraslega moža, ki ima svojo pamet in ki se mora zavedati tudi svoje odgovornosti.

Abesinski cesar v Franciji

Levičarsko usmerjeni svetovni tisk se je vedno z vso verno zavzemal za abesinskega cesarja in tudi po porazu Abesinije mu je ostal zvest. Diskretno je pa zamočlal, da sedanja levičarska vlada v Franciji abesinskemu cesarju ni dovolila ostati nekaj dni v Franciji. Med svojim kratkim bivanjem v Parizu je bil Haile Selassie neprijetno presenečen nad hladnim sprejemom. Nehote se je spomnil, kako navdušeno ga je sprejel Pariz, ko je bil še ras Taffari, abesinski prestolonaslednik. To je omenil svojim spremljevalcem, ki so mu pa odgovorili: »Vaš govor v Zenevi vam je zapravljal simpatije Francozov, ki nimajo radi, če jih kdo tako odkrito napade«. Abesinski cesar se je za hip zamislil, potem pa je dejal: »Morda so moj govor slabo prevedli, morda bi bil moral govoriti v francoščini in potem bi mi bilo morda dovoljeno ostati nekaj časa v Franciji, čeprav sam imago ostano.«

In res so bile zaman vse prošnje abesinskega cesarja, naj mu dovolijo vsaj kratko bivanje v Franciji. Francoško zunanje ministrstvo teh prošelj sploh ni hotelo upoštevati. Abesinskega cesarja je to globoko užalilo in molče je nadaljeval svojo pot v London.

ZAKONCA MED SEBOJ

Zena strupeno: Danes je obletnica najine poroke. Zdi se mi, da si že čisto pozabil na to.

Mož: Pozabil? Tega ne moreš zahtevati od mene. Pozabiti na to ne morem, pač sem ti pa že odpustil.

André Theuriet:

43

Nevarna lepota

Roman

— Morda je to drzna misel, — je zamrmrala pobožno dekle svetohlinsko. Kaj niste opazili v njegovi sobi belega volnenega kostuma z rdečimi pentljami?

— Seveda sem ga opazila, — je pri-

tridila Terezija hladno.

— Kaj vas to ni nič presenetilo?

— Ne. Tu se med karnevalom vsi preoblačijo in nedvomno si je Jakob izposodil to obleko za zabavo, na katero nas namerava odpeljati. Sicer pa tudi, če bi bil z Lechautrom na reduti, kaj bi bilo hudega na tem?

— Vse presojate lahko, — je menila Kristina. — Jaz sem pa vedno, slišala, da so maskerade prava Sodoma.

— Pomirite se, Jakob se tam ni pokvaril.

— Jakob je tudi človek, je vzdihnila svetohlinka, — in vsi ljudje lahko podležejo izkušnjam. Končno pa, če mu brezmerno zaupate, tem bolje.

— Da, draga moja, zaupam v zvesto ljubezen svojega moža. Prepričana sem, da se za to obleko ne skriva nobena tajna in da nam Jakob pojasni vse, čim vstane.

Ta čas je Jakob vstopil in Kristina, ki je bila baš izpraznila kovčeg, je odnašala njegovo vsebino v sobo svoje matere. Gredečo v salon je umetnik pomislil: Če omeni kostum, ji odgovorim: No da, bil sem na reduti, kaj pa je hudega na tem?

Ko sta ostala sama, je jel Terezijo spraševati, kako je potovala. Terezija mu je z veseljem povedala, potem ga je pa sama vprašala, kako je preživel dneve njene odsotnosti in kaj ga je napotilo, da je kupil kostum, ki jo je nani opozorila Kristina. Malo je inaničalo, da ni zardela od sramu, da ga mora sama vpraševati o tem in izdati svoje skrivne misli. Toda slikar je molčal o poglaviu o kurti z rdečimi pentljami. Nihesar ne omenja, je pomislil, in zato menda tudi ni nihesar opazila. Nažbabe bo, če sploh nihesar ne izve. Niti z besed ni omenil večerne zabave in na vse načine si je prizadeval omejiti pogovor samo na to, kar se je tiskalo Tereziji ali njegove matere.

Pogovor se je vsak čas zataknil, nastajali so mučni presledki in molk. Jakob se je bal, da bi utegnil priti do neprijetnih vprašanj ali namigavanj, ki bi utegnili napeljati pogovor na kočljive zadeve. Iz njegovih besed je dihal prisiljen, neprijeten hlad ki si ga Terezija ni znala razlagati. Mladi ženi je bilo hudo, da njen mož tako trdovratno mol-

či o skrivnostnem kostumu in bolelo jo je, da tako hladno govori z njo, čeprav je bila odsotna tri dni.

Pa tudi Jakob je bil ves nemiren in nervozen. Med prisiljenim pogovorom je mislil na svoj sestanek in zasnovač je načrt, kako bi se mogel ob določeni uri izmuzniti. V svojo žalost je spoznal, da bo sam težko našel izhod in zato je sklenil oditi k Lechautru, da bi mu pomagal iz zadrege on. Zanašal se je na veselost starega prijatelja, misleč, da bo pregнал hlad in poživil dolgočasn pogovor na njegovem domu. Zavedal se je, da bo moral napeti vse sile, da se ne izda in da se bo moral domniti z njim, kako bi se mogel z njegovo pomočjo na večer izmuzniti.

— Zapustiti te moram za pičlo uro, — je dejal Terezija. — Lechautra obvestim o vašem prihodu in ga povabim na zajtrk.

— Ali stanuje daleč? — je vprašala Terezija.

— Precej daleč... Baron Herder ga je gostoljubno sprejel na svojo jahto in do pristanišča je dobre pol ure. Na svideenje. Režika! Naroč! kuharici, naj poskrbi za obed; pošlem ti ostrige in ko bo zvonilo poldne, privedem našega prijatelja.

Toda usoda Jakobu ni bila naklonjena. Komaj se je poslovil od dam, je nekdo pozvonil in v predsobi se je začul

veseli Lechautrov glas.

— Kaj, dame so že prišle? — je vzkliknil stari slikar navdušeno. — Prihajam torej kakor na povabilo. Ali smem vstopiti? — je vprašal in pomolil smeje glavo skozi priprta vrata salona. Skočil se k Tereziji in jo prijel za roko.

— Dobro jutro, Terezija! Objeimiva se! Pozdravljen, fant! Si dobro spal? ... Kako se pa kaj počuti mati?

— Zelo dobro, — je odgovorila Terezija. Odgrnila je zaveso z vrat sosedne sobe ter pokazala na njo in na Kristino.

Človek bi ne verjel, da je imela za seboj dvaindvajset ur vožnje. Samo počesala se je in si osvežila obraz z mrzlo vodo, na je bila že zopet čila kakor škripanček. Na obrazu se ji je poznalo, kako srečna je, da zopet vidi svojega sina pri dobrem zdravju in od samega veselja je pozabila na utrujenost.

— Dober dan, gospod Lechautre, — je dejala. — Zelo me veseli, da vas vidim tu pri Jakobu. Vendar sem pa jezna na vas, da ste ga včeraj tako dolgo zadržali, da nam danes ni mogel priti naproti. Kam ste ga pa zapeljali, zaničljivce?

— Vse vam povem pri zajtrku, gospa Moretova, — je odgovoril Lechautre smeje. — Kar sam sem se povabil.

— Baš sem hotel oditi po vas, ko ste vstopili, — je dejal Jakob in odložil palico in klohub. Prežal je na ugodno pri-

ko, da bi mogel dati Lechautru znamenje, naj bo previden kar se da. Toda obenem je opazil, da ga Terezija in Kristina ves čas opazujejo. Zato se mu je zdelo najpametneje počakati in skrivati svojo zadrego. Sicer je pa na upal, da bo lahko med zajtrkom Lechautra opozoril na nevarnost. Nesreča je pa hotela, da se je obrnilo vse drugače, kakor je pričakoval. Ko je odšla Terezija pogledat v kuhinjo in jedilnico, sta smatrali mati in Kristina za svojo dolžnost ostati pri gostu. Zlasti Kristina si je prizadevala obrniti nase Lechautrovo pozornost. Zdelo se je, da je uganila, kaj namerava Jakob in da se skriva veseli, da mu bo mogla prekriti račune. Niti za hip se ni hotela odstraniti, dokler se ni vrnila Terezija, češ, da je zajtrk pripravljen. V Jakobu je kar vrelo od nestrpnosti in jeze. Napeti je moral vse sile, da je kazal vesel in zadovoljen obraz, toda gube na čelu, nemiren pogled in prisiljen nasmeš so pričale o njegovi razburjenosti. Terezija je znala dobro štati iz potez svojega moža in prisiljena veselost je ni mogla preslepiti. Iz nemirnega Jakobovega pogleda in njegovih razburjenih kretanj je spoznala, da ji nekaj prikriva. V nežnem instinktu ljubice in ljubosumne žene, stražee kar ji je najdražje, je še poostrela svojo bistrovost, dvomi so se kupili v njenih mislih in žakost v njenem srcu.